

KOMMUNIST

Fødevarerecheck = almissepolitik

■ Fødevarerechecken præsenteres som social ansvarlighed. I realiteten er den et studie i politisk dobbeltbogholderi. Først gennemfører man reformer, der systematisk presser de laveste indkomster og skaber mere ulighed. Dernæst træder man frem med en check og forventer taknemmelighed.

Lad os kalde tingene ved deres rette navn. Det her er ikke socialpolitik. Det er almissepolitik.

Socialpolitik handler om strukturer, rettigheder og varige løsninger. Den handler om indkomstniveauer, reguleringsmekanismer og fordeling. Fødevarerechecken handler om at sende et engangsbeløb ud, så man kan sige, at "der er reageret".

Lad de fattige lide

Tag Kontanthjælpsreformen. Den blev solgt som en modernisering med fokus på incitament og arbejdsudbud. I praksis betød den lavere ydelser og hårdere vilkår for

nogle af de mest udsatte. Når man derefter konstaterer, at de samme grupper ikke kan få budgettet til at hænge sammen – og så sender én fødevarerecheck – er det svært ikke at se ironien. Først reducerer man indkomsten strukturelt. Så kompenserer man symbolsk.

Det mest afslørende er konstruktionen. En særskilt "fødevarer"-check signalerer, at problemet er midlertidigt og kun relateret til prisstigninger i supermarkedet. Men for mange lavindkomstfamilier er problemet ikke smørprisen. Det er, at hele deres rådighedsbeløb er politisk fastsat på et niveau, hvor der ikke er buffer til noget som helst. Checken er målrettet, tidsbegrænset og teknisk afgrænset. Det er ikke rettighedsbaseret social sikring.

Signalværdi og valgkamp

Politisk er det effektivt. Engangsydelser kan kommunikeres. De kan regnes ud. De kan sendes ud op til en valgperiode. Strukturelle forbedringer, f.eks. regulering af ydelser i takt med faktiske leveomkostninger, er dyrere, mere komplekse og mindre egnede til pressemeddelelser.

Der er også en principiel dimension. Når ulighed øges gennem reformer og strammere adgang til ydelser, individualiseres ansvaret. Det fremstilles som et spørgsmål om incitament og adfærd.

Når konsekvenserne så viser sig i form af økonomisk pres, svarer man med en check. Dermed undgår man at diskutere selve fordelings-

politikken. Man behandler effekten – ikke årsagen.

Siden fagbevægelsens historiske krav om en universel velfærdsstat, der resulterede i socialreformen i 1935, har et af de bærende elementer i vores velfærdssamfund været, at velfærdsydelser er rettighedsbestemte.

Man skulle mene, at tiden, hvor velfærdssamfundet var baseret på, at de rige kunne give almisser til landets fattigste borgere, hørte en fjern fortid til. Men gennem de sidste mange år vinder denne socialpolitiske opfattelse mere og mere indpas hos vores valgte politikere.

Moralsk selvtilfredshed

Fødevarerechecken er ikke uden

betydning for den enkelte modtager. Den kan gøre en konkret forskel i en presset måned. Men det er netop pointen: Den virker i en begrænset periode. Socialpolitik burde virke permanent.

Det er svært at tage den moralske selvtilfredshed alvorligt, når den samme politiske hånd først amputerer sikkerhedsnettet og siden uddeler plaster. Hvis ambitionen virkelig var at reducere ulighed, ville man begynde med at sikre, at ydelserne faktisk matcher leveomkostningerne. Resten er kommunikation.

Fødevarerechecken er derfor ikke et tegn på en stærk velfærdsstat. Den er et tegn på en stat, der har gjort socialpolitik til projektøkonomi, med midlertidige puljer, afgrænsede målgrupper og symbolsk kompensation. Almissepolitik med NemKonto.

/ Martin M.
Jensen

Foto: Pixabay

Leder

Skarp ammunition

■ Er virkeligheden ved at gå op for Regeringen?

Da øvelsen *Arctic Endurance* i sidste måned gik i gang med indsættelse af danske og (europæiske) NATO-allierede styrker i Grønland, kom det uofficielt frem, at soldaterne medførte skarp ammunition og havde ordre til at forsvare sig, hvis de blev angrebet.

Officielt er øvelsen rettet mod en påstået russisk og/eller kinesisk trussel, men soldaterne blev landsat på vestkysten, ikke på østkysten. Hvad var det for et angreb vestfra, de skulle forsvare sig imod? Et amerikansk? I så fald blev det ikke sagt højt.

Spredehagl

Men på Davos-mødet kort efter meddelte den amerikanske præsident fra talerstolen, at han ikke havde tænkt sig at bruge magt for at få Grønland; det havde han ellers truet med.

Trump always chickens out, siger man i USA: Trump ender altid med at stikke halen mellem benene. Var det det, der skete? Og skyldtes det den skarpe ammunition i Grønland?

En nylig meningsmåling viser, at flertallet af

danskerne ikke længere ser USA som en allieret, men tværtimod som en fjende. Vi kommunister har aldrig stølet på USA's hensigter, men er det ved at gå op for danskerne? Er det ved at gå op for statsministeren?

Det vil hun selvfølgelig ikke sige højt. Men det ville da være en god ting. At se virkeligheden i øjnene er altid godt.

Med ryggen til

Statsministeren taler imidlertid fortsat om truslen fra Rusland. Det samme gør EU-lederne. Det samme gør den amerikanske præsident.

Sandheden er, at der ikke har været nogen russisk trussel mod Danmark siden 1760'erne, hvor den regerende tsarina var holstenerinden Katarina. Det er sandsynligt, at hun hjemmefra har medbragt en fjendtlig indstilling til Danmark og ikke har kunnet nære sig for at lufte den. Men det varede ikke ret længe, og siden har der ikke været nogen russisk trussel – ikke fra det tsaristiske Rusland, ikke fra Sovjetunionen, ikke fra Putins kontrarevolutionære Rusland. Den virkelige trussel er i disse 2–300 år altid kommet vestfra eller sydfra.

På frysepunktet

Men det er den ikkeeksisterende trussel østfra, man taler om. Det er den, vi skal ruste os imod. Oprustningen i Arktis stiger nu voldsomt.

På sikkerhedskonferencen i München sidste år talte USA's vicepræsident dunder til EU, og alle var chokerede. I år anslog USA's udenrigsminister blidere toner: USA og Europa hører sammen. Vi skal blot gøre, som USA siger.

Bag de pæne ord var ingen i tvivl: Truslen kommer vestfra. Hvis vi ikke gør, som USA siger... mens spændingen stiger til højspænding, hjælp det åbenbart med et par skarpe patroner i lommen.

KOMMUNIST

35. årgang

Udgivet af DKP,
Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 82
2400 København NV

Telefon 38 88 28 33
Bankkonto 5322 0311328
MobilePay 35 15 40

www.kommunist.dk
www.dkp.dk
kommunist@kommunisterne.dk

Redaktion:
Frederikssundsvej 82
2400 København NV
www.kommunist.dk

ISSN 0906-544X

Ansvarlig overfor presseloven:
Niels Rosendal Jensen

Abonnement:
Halvårs 400,- kr.
Helårs 210,- kr.

– Redigering af marts-nummeret er afsluttet 19. februar.
Afleveret til DAO 24. februar.
– Deadline for artikler til april-nummeret er den 16. marts.
Distribueres den 24. marts.

Layout: Karen Hedegaard
Tryk: Kailow Graphic

Bladet kan bringe artikler, som ikke er dækkende for DKP's politiske holdning.

Bliv medlem af DKP, Danmarks Kommunistiske Parti

Kontakt os på mail: dkp@kommunisterne.dk
eller ring til os på telefon **38 88 28 33**,
hvis du ønsker at blive medlem af DKP,
Danmarks Kommunistiske Parti.

Kommunisme betyder fællesskab.

Det kommunistiske fællesskab har sin baggrund i arbejderklassens nødvendige sammenhold og solidaritet med de svageste. Det har været vores bærende principper i utallige kampe gennem generationer.

Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at kapitalismen og kommunismen er uforsonlige modsætninger. Mere forskellige livsopfattelser findes ikke. Vi er de folkelige bevægelsers og de svagestes forsvarer.

Kom med i fællesskabet – meld dig ind i DKP.

Det stiger og stiger og stiger...

■ Da DAO har taget monopol på uddeling af alle breve og blade, uden at have kapaciteten til det, har de "selvfølgelig" hævet priserne på det, der engang hed frimærke, som nu hedder kundemærke og gjort det dobbelt så dyrt.

Det kan mærkes af sådan nogen som os og jer, kære abonnenter.

KOMMUNIST har ligget på samme prisniveau i mange, mange år, men nu hæver vi prisen. Ellers kan det ikke løbe rundt.

Vi håber på forståelse og solidaritet, selvom vi ikke engang kan garantere, at bladet kommer frem.

Husk, at det nu kommer i kuvert med din adresse på.

Giv os besked på kommunist@kommunisterne.dk, hvis du ikke modtager bladet. Så samler vi op og klager.

400 kroner for helårs- og 210 for halvårsabonnement pr. 1. april 2026.

Lige løn for lige arbejde

Fagforeninger og kvinderettighedsorganisationer har kæmpet for ligeløn siden det 19. århundrede.

■ Ligeløn for lige arbejde for både mænd og kvinder findes i Den Europæiske Unions grundlæggende principper, der går tilbage til Romtraktaten i 1957. Næsten 70 år efter tjener kvinder i EU omkring 12% mindre i timen end mænd. EU er ikke et redskab.

Myten om, at kvinder stadig er mere tilbøjelige til at arbejde i lavtlønnede sektorer såsom sundhedsvæsen og uddannelse, lever stadig. Valget af fag skal ikke afgøre lønnens størrelse. Det kan ændres politisk, fordi stat, regioner og kommuner er arbejdsgivere på disse områder.

Værdisætningen af fag handler om fagenes samfundsmæssige betydning. Ethvert fornuftigt menneske vil kunne vågne op fra en snestorm og mangle en ejendomsmægler, men ikke en snerydder eller en fra beredskabet. Enhver fornuftig vil på en almindelig arbejdsdag kunne undvære en politiker, men ikke en ambulancefører eller en pædagog.

Sådan kunne vi blive ved. Men staten vil ikke gå forrest og vise det private arbejdsmarked, hvilken vej lønnen skal gå. Logikken er, at det offentlige ikke skal være "lønførende".

Hvor skal pengene komme fra?

Da regeringen og dens støttepartier i deres valgflask bebudede den uforskammede fødevarecheck, stillede HK sig pludselig frem i skuffelse over, at deres medlemmer ikke også fik del i de skattebetalte krummer. Mads Samsing udtalte: "2 ud af 3 af vores medlemmer peger på fødevarerpriserne som det største problem i hverdagen. Det gælder særligt de med de laveste indkomster". Men

generelt var han tilfreds med aftalen.

For kassemedarbejdere i Danmark ligger lønnen i 2024 tal på mellem 17.000 kr. og 24.000 kr. pr. måned før skat, når tillæg og pension er medregnet. Det svarer til en timeløn på ca. 110–130 kr., altså mindstelønnen. For lige at sætte det i perspektiv tjente Salling Group, som ejer Føtex, Netto og Bilka, 1,7 milliarder i 2025 i rent overskud. Mon ikke HK skulle hente den lavtlønnedes løn ind dér, i stedet for at satse på en enkelt fødevarecheck betalt af os selv.

Hvem betaler

I forvejen har vi en krigsøkonomi, som allerede suger pengene væk fra velfærd. Vi står overfor en overenskomst indenfor det offentlige, som bløder på point i forhold til det private arbejdsmarked. Vi ved, at folk ikke har råd til at handle basale varer med de dyre priser, som er nu. Prioriteringen er lige til også pengene.

Kommunisterne har siden indførelsen af momsen været

imod den. Det er ikke noget nyt. Men nu ser vi, hvordan priserne ville være uden momsen, igennem supermarkeds-kæderne der "leger" moms-fri i en kampagne på frugt og grønt. Det gør de ikke for vores skyld. Men for at tiltrække kunder.

Forbundsformanden for HK fortsætter: "Det er usikkert, hvor meget en generel ned-sættelse af moms på fødevarer overhovedet vil kunne mærkes, når vi fylder varer i indkøbskurven. Et forhøjet jobfradrag er et oplagt alternativ og bør indgå i de videre drøftelser." Budskabet er: sænk skatten, tag ikke profitten fra arbejdsgiverne, vildt budskab. Men supermarkeds-kæderne kunne have sænket priserne langt tidligere, dog med mindre profit. Men det kommer selvfølgelig ikke til at ske.

Løn som fortjent

Det er ikke lønnens størrelse, der afgør, om der kommer inflation, den afgør, hvad du har råd til at putte i kurven og hvilken kvalitet, du kan prioritere.

Derfor er det så vigtigt, at fagbevægelsen bliver troværdig og holder fast i kravene om lønløft. Både udenlandsk og dansk arbejdskraft skal have fat i profitten fra arbejdsgiveren og ikke lade sig slå til tåls med, at en regering udbetaler din efterløn, en enkelt fødevarecheck eller skattenedsættelse.

SF's formand, Pia Olsen Dyhr, har kaldt aftalen om fødevarechecken for den "rødeste aftale", som hun har indgået med SVM-regeringen. Enhedslistens politiske ordfører, Pelle Dragsted, fremhæver, at hundredtusindvis af pensionister og kontanthjælpsmodtagere får del i checken.

Ville man de fattige det godt, burde de have fjernet kontanthjælpsreformen og sørget for husly til dem, der som følge af denne reform blev hjemløse. Tillige kunne satskerne blive hævet, ligesom en udvidet lønpulje kunne betyde, at ingen offentligt ansat skulle have del i denne almisser.

De rige skal betale

Da Mogens Glistrup i 1970'erne

Rikke G.F. Carlsson, formand for DKP

ne på TV viste sit 0%, lod DKP's svar: "Lavere trækprocent? Så træk militæret fra skatten". Den mulighed ligger ikke på gavebordet. Den skal tilkæmpes ligesom en bedre overenskomst.

Den tidligere omtalte lønforskel (jf. EU) kan udlignes i overenskomsterne eller via skatterne. Ligeledes bør barsel indebære fuld lønkompensation. Kommer det bag på nogle med sund fornuft, at børn skal fødes, og at det tager længere tid end at lave dem, nej.

Først blev der lovet 4.000 flere sygeplejersker. Nu gælder det 4.000 flere skolelærere. Alle forældre ønsker deres barn en god skoletid eller et trygt ophold på hospitalet. De vil også gratis børnehaver eller trygge plejehjem.

Det kræver et opgør med privatiseringen og prissætning af offentlige ydelser. De ydelser koster, hvad de koster. Derfor betaler vi skat. Men så længe budgetloven kræver fyringer og nedskæringer, og pengene går til krigsinvesteringer, så er den slags valgflask ikke troværdig.

DKP's politik er, at de rige skal betale. De kæmpeoverskud, vi ser, bygger på en indsats for, at et produkt kan opfindes, produceres og sælges. Det forudsætter også, at børn og ældre passes trygt og godt. Derfor skal de rigeste også betale for infrastruktur, sneryddning og hospitaler osv. Kommende generationer skal kunne fortsætte, hvor andre slap. Det er en cyklus, som kapitalen med sin profitøkonomi bryder på vores bekostning.

Kvindekampen og klassekampen er langtfra slut. Den fortsætter og helst med større kraft og fart. God 8. marts.

Illustration: Grete Folman

Virksomheder satser på militær oprustning

■ De 367 milliarder kroner af skatteborgernes penge, som Regeringen og Folketinget har bevilget til militæret frem til 2033, har mange virksomheder nu fået øje på, og de vil være med i den militære oprustning af Danmark for at gøre en god forretning.

Kurser i krigsforretning

Arbejdsgiverorganisationen Dansk Industri (DI) tilbyder nu kurser i tre moduler, hvor virksomheder kan få et indblik i, hvordan de og militæret kan få et tættere samarbejde.

Kursusforløbet vil handle om, hvordan erhvervslivets løsninger bringes tættere på militæret med partnerskaber, der sikrer en robust udvikling. For som det hedder sig, udfordringerne er mange og forskellige, men fælles for dem er, at de bedst løses i et tættere samarbejde mellem militæret og danske virksomheder.

Så ud over de velkendte som Terma, Systematic, Hydrema, Weibel og Nordic Wing har andre også fået blod på tanden.

Lønmodtagernes pensioner i spil

Et nyt offentligt og privat partnerskab skal sikre hurtigt

Foto: Forsvaret

opførte kaserner til det danske militær. Industriens Pension er indtrådt som ny investor i et konsortium, der er igangsat af AP Pension.

Begge pensionsselskaber ser det som en klar styrke, at de kan kombinere privat kapital med samfundsmæssige behov, og håber der kan etableres et langsigtet samarbejde, som understøtter militærets virke i mange år frem.

Senest er Pension Danmark og entreprenør MT Højgaard blevet tildelt en kontrakt til 2,6 milliarder kroner til etablering- og bygningsdrift af kaserner til soldater og andre militærfolk.

Mulige milliardopgaver

Også Danmarks største entreprenørkoncern Aarsleff, har blikket stift rettet mod de mange milliardstore opgaver,

der i de kommende år skal udføres for militæret.

Dette skifte kommer i kølvandet på en investering i en ny forretningsenhed, der skal håndtere opgaver inden for militæret og beredskabet. Her øjner man muligheden for hanebyggeri for det danske militær og måske også for NATO.

Ny raketfabrik

På den nedlagte Flyvestation

Vandel ved Billund skal der nu produceres artilleri-raketter.

Det er virksomheden Sky Pro Propulsion der af staten har fået grønt lys til at lave 10.000 raketter om året.

Her er det værd at bemærke, at direktøren for foretægendet har udtalt, at han ikke har nogen problemer med at tjene penge på oprustning og folks frygt for krig: for nogen skal jo.

Noget er helt galt

Alt imens milliarderne ruller til oprustning, har mange danskere ondt i økonomien. Det blev tydeliggjort, da mere end 67.000 familier søgte om julehjælp ved private organisationer for i det mindste at forsøge tilværelsen sidst på året.

Mon ikke disse familier undrer sig over, at man kan bruge 367 milliarder til oprustning, og som om det ikke var nok, er der sendt over 75 milliarder til Ukraine til at føre krig for, i stedet for at arbejde for en fredelig løsning.

For pengene har kun gavnet dem, der producerer våben og har blot forlænget krigens rædsler.

/PeJu

Mild dom for asbestsvindel

■ En sag om asbestsvindel på en byggeplads i Aalborg vakte opsigt over det meste af landet i 2025.

En skandale som også var omtalt i bladet KOMMUNIST, da det kom frem at en byggerådgiver havde forfalsket asbestprøver ved et renoveringsarbejde på en tobaksfabrik i centrum af byen, og demed havde udsat 200 håndværkere for asbest fare.

Klager over mild dom

Nu er manden, der udførte svindlen blevet idømt 30 dages betinget fængsel, og det er alt for lidt og en direkte hån, mener Henrik W. Petersen, der er formand for Blik og Rørarbejderforbundet, som har fulgt sagen tæt.

Når man bevidst har fusket med asbestprøver og udsat de mange bygningsarbejdere for fare, er dommen alt for mild, og derfor forventes det, at sagen ankes, så vi får prøvet denne afgørelse.

Har der været snydt før?

Formand for Blik og Rør i Kreds Nord- og Midtjylland, Thomas Christensen, bakker op om kritikken. Dommen er alt for mild, ikke mindst set i lyset af at byggeledelsen har svindlet bevidst.

Mange frygter, hvad der reelt er foregået på byggepladsen, inden denne svindel blev opdaget. For har der så også været snydt med de tidligere prøver, som blev taget.

/PeJu

Foto: Blik og Rør

Ny overenskomst for 3.000 byggefolk på plads

■ Dansk Håndværk og 3F's byggegruppe har indgået en ny overenskomst, der blandt andet skal forbedre balancen mellem arbejdsliv og fritid og styrke det organiserede arbejdsmarked.

Nye standarder

Med den nye overenskomst sættes der nye standarder for bygge- og anlægsbranchen.

Formand for 3F's Byggegruppe Claus Von Elling mener, at overenskomsten er et resultat af konstruktive forhandlinger, der afspejler branchens behov for at følge med tiden.

Følger generel lønudvikling

Økonomien i aftalen følger lønudviklingen på resten af

Logo TL

arbejdsmarkedet. Der bliver en stigning i mindstebetalingen på 10,75 i timen over de næste tre år, hvilket skulle betyde et lønløft til alle ansatte under overenskomsten.

Arbejds- og familieliv

Den nye overenskomst tager også et skridt mod øget balance mellem familieliv og arbejdsliv med forbedrede

regler for barnets 3. sygedag og indførelse af omsorgsdage for bedsteforældre.

Aftalen skal også give både tillids- og miljørepræsentanter ret til den fornødne tid til at varetage deres hverv. Aftalen sættes til afstemning i løbet af foråret.

/PeJu

KLIMA OG MILJØ

v. Peter Just

Foto: Blik og Rør. Jonas Krøner.

Det flyder med affald på USA-baser

■ Selvom det amerikanske militær i dag alene er aktivt på Pituffik Space Base i det nordligste Grønland, taler fortidens spor sit tydelige spor.

For på en række lokationer i Grønland, hvor amerikanerne tidligere har været til stede, ligger bunkevis af rustne olie-tønder, byggeaffald og store mængder af potentielt farligt affald tilbage.

Oprydning negler sig afsted

På trods af, at der i 2018 lev indgået en aftale om en storstilet indsats til 180 millioner kroner fra dansk side til en omfattende oprydning efter det amerikanske militær i Grønland, er det kun en mindre del, der rent faktisk er udmøntet, skriver det grønlandske medie Sermit-siaq.

Også galt på Pituffik

Det er ikke kun på de forladte baser, at affaldet hober sig op.

Det samme gør sig gældende på Pituffik Space Base (tidligere Thule Air Base) i det nordlige Grønland, hvor det amerikanske militær endnu er aktiv. Her har Aarsleff tidligere måttet hjælpe med at rydde op.

Fjernkøling i Aarhus

■ En ny tank til fjernkøling er blevet installeret på Sydhavnen i Aarhus.

Den kan rumme 2.000 m³ iskoldt vand, som skal bruges til fjernkøling – en effektiv måde at køle bygninger og virksomheder ned, uden at hver enkelt skal have egne køleanlæg. Kølingen bliver lavet med store varmepumper på Aarhus Værket, og overskudsvarmen fra processen bliver sendt tilbage i fjernvarmenettet.

Stor interesse

Allerede nu har forsynings-selskabet Kredsløb, som er ejet 100 procent af Aarhus Kommune, lavet aftaler om at skulle afkøle de kommen-

de kontorbygninger ved det 143 meter høje byggeri på Mindet og Europaplads.

Fakta om fjernkøling

Fjernkøling fungerer som fjernvarme. Fjernkølingen produceres centralt og leveres til forbrugerne via rør i jorden, der forbindes til bygningens interne kølefor-syning.

Fjernkøling kan benyttes til komfortkøling af kontorbygninger, hoteller, stormagasiner og erhvervsvirksomheder. Det kræver et mindre areal i bygningerne at blive forsynet med fjernkøling, end hvis man har sit eget køleanlæg.

Foto: Kredsløb

Skal øge forståelse for naturen

■ Et nyt naturhus til Københavns Skolehaver skal øge 60.000 børns forståelse for naturen.

Huset er på 121 m², dertil er der en garage på 32 m², samt et udhæng på 47 m² og en stor træterrasse. Det har været vigtigt, at huset blev opført i materialer uden CO₂-af-

tryk og kræver minimal vedligeholdelse.

Stolte håndværkere

En del tømrere og læringe har været med til at opføre naturhuset, og de er stolte over at have været med til at bygge det på mange måder helt særlige hus.

For der har været rigtig meget tømrerarbejde både ude og inde, og samtidig har projektet givet erfaring med at bygge bæredygtigt.

Lidt om Københavns skolehaver

Københavns Skolehaver er en almenyttig forening, som

blev etableret i 1903. Foreningen har til formål at give københavnske børn fra 0-14 år mulighed for at dyrke deres eget stykke jord med blomster og grøntsager.

Derudover tilbyder skolehaverne også viden om natur, bæredygtighed og madkultur.

Haverne drives af et team af dedikerede medarbejdere og mere end 100 frivillige. Flere end 60.000 børn og unge besøger haverne hvert år og kommer i den forbindelse til at bruge det nye naturskolehus.

En frihandelsaftale mellem Indien og EU er lige indgået. Dette har fået 300 millioner indere til at gå på gaden, de ved de betaler prisen.

EU's handelsaftale med Indien – handel og geopolitik?

Af Sine Bilfeldt

■ EU's nye handelsaftale med Indien bliver omtalt som en historisk aftale.

Et styrket samarbejde mellem EU og Indien sikrer en stor del af markedet udenom Kina, Rusland og ikke mindst USA. Når aftalen træder i kraft, vil den ifølge Kommissionen dække ca. en femtedel af verdens samlede BNP og ca. en fjerdedel af verdens samlede befolkning. Det er derfor ikke helt mærkeligt, at den bliver omtalt som "alle handelsaftalers moder".

På overfladen er det en klassisk frihandelsaftale: toldsatser skal reduceres, markedsadgang skal forbedres, og eksportmuligheder skal udvides.

Omend den færdige aftaletekst ikke er tilgængelig for offentligheden endnu, er der udsendt en pressemeddelelse om aftalen. Her fremhæver Kommissionen blandt andet, at den indeholder et særligt kapitel, der skal hjælpe små europæiske virksomheder med at udnytte nye eksportmuligheder. Fokus ligger som altid tydeligt på økonomisk vækst og styrkelse af europæiske virksomheders position.

Økonomi og politik

Aftalen er imidlertid ikke bare en økonomisk handelsaftale. Den er også politisk. I en verden præget af handelskonflikter, stigende rivalisering mellem stormagter og usikkerhed om USA's fremtidige kurs er samarbejdet mellem EU og Indien et strategisk valg. Aftalen beskrives som et middel til at styrke forsyningsikkerhed, reducere afhængigheder og skabe mere robuste handelsrelationer uden om Kina, Rusland og USA.

Aftalen omfatter dog mere end handel. I pressemeddelelsen lover Kommissionen også, at "aftalen har et særskilt kapitel om handel og bæredygtig udvikling, som fremmer miljøbeskyttelse og forhold sig til klimaforandringer, beskytter arbejdsrettigheder, støtter at gøre kvinder myndige, leverer en platform for dialog og samarbejde om handel i forhold til miljø og klima og sikrer effektiv implementering".

Lad os se nærmere på denne platform. Det er sket mange gange i EU's tidligere handelsaftaler, at der ikke er konsekvenser ved at bryde aftalerne omkring grøn eller social bæredygtighed.

Derimod falder EU's hammer hårdt, hvis der er økonomiske konsekvenser for de frie handelskræfter i de berørte lande.

Derfor skal man være opmærksom på, at det er arbejderne, der ender med at skulle betale gildet. Det skyldes, at EU's konkurrenceevne kommer før alt andet i aftalerne. En af hovedkonklusionerne i Draghi-rapporten drejede sig om at styrke konkurrenceevnen i forhold til Kina og USA. Den nemmeste måde at gøre det på er at skære i lønningerne for arbejderne i produktion. Derimod er det utænkeligt at mindske bonusserne for de kapitalejere, som profiterer på produktionen.

Derfor strejkede og demonstrede 300 millioner indere for at skrotte handelsaftalen med EU. De ved jo udmærket, hvem der kommer til at betale prisen for aftalen.

Geopolitik

Set i det lys er aftalen ikke blot et spørgsmål om handel. Den er en del af en bredere geopolitisk positionering.

Netop derfor bør vi være skeptiske, når sådan en handelsaftale lander på bordet.

Når handelspolitik begrundes med sikkerhedspolitiske og geostrategiske hensyn, bevæger vi os væk fra forestillingen om EU som et teknisk handelssamarbejde.

Det eneste positive i denne sag er, at vi tydeligt kan se, at politikken ikke er anderledes, end den har været før. Til gengæld er sløret løftet, så alle kan se, hvad der rent faktisk er endemålet: en tættere union med større magt – og EU er efterhånden nået i mål.

Hvad mener kommunisterne i Indien?

Indiens kommunistiske Parti (Marxister) vurderer, at der er tale om en aftale uden balancer, hentet fra en udtalelse på Solidnet.

Annonceringen af en handelsaftale mellem USA og Indien har skabt eufori i de store medier. Men dette er fuldstændig malplaceret, da detaljerne i aftalen endnu ikke er tilgængelige. Det er først, når det fulde omfang og detaljerne i handelsaftalen er tilgængelige, at man kan foretage en seriøs vurdering.

Dog fremgår det af den amerikanske præsident Donald Trumps udmelding på hans opslag på sociale medier,

at import af indiske varer vil blive pålagt en told på 18 procent, mens Indien sænker toldsatser og ikke-toldmæssige barrierer på amerikanske varer til nul.

Afskaffelse af told vil resultere i, at landet oversvømmes af amerikanske varer, hvilket vil påvirke industrier og arbejderne levebrød negativt. Fjernelse af ikke-toldmæssige barrierer ville betyde at fjerne subsidier og andre tiltag, der støtter indiske landmænd.

Trump har hævdet, at Indien har accepteret at stoppe med at købe russisk olie og har forpligtet sig til at købe amerikanske energi-, teknologi- og landbrugsprodukter for 500 milliarder dollars. Hvis det er sandt, afslører det den meget ulige karakter af handelsaftalen med Indien i en underordnet position, der begrænser dets suverænitet.

Det er vigtigt, at regeringen fremlægger den fulde handelsaftale i parlamentet og offentligt tilgængelig, så der kan være en grundig diskussion.

Eventuelle skadelige bestemmelser skal ophæves for at beskytte indisk industri, landbrugs og arbejdende menneskers interesser.

EU's dødelige stop for flygtninge og immigranter

■ Den nye forbrydelse ud for Chios' kyst, i starten af februar, er endnu en "episode" med den græske kystvagts involvering. Det førte til død og alvorlige skader på dusinvis af mennesker, herunder gravide kvinder og små børn.

Dette er ikke en uheldig isoleret hændelse. Den makabre liste vokser med over titusindvis af døde flygtninge og migranter i Det Ægæiske Hav og Middelhavet. Danmark har tidligere haft helikopter på øen Chios til at hjælpe den græske kystvagt med overvågning, eftersøgning og redningsoperationer.

Vi hører ikke meget om det i de danske medier, da EU's grænse belejligt er rykket væk fra Danmark. Men græske medier prøver at tilbagevise denne tragedie, med en fortælling om det angiveligt "gode samarbejde" med Tyrkiet som betales for at stoppe strømmen af flygtninge i Ægæerhavet.

Medskyldig i drab

De prøver at dække over forbrydelsen ved at fremstille hændelsen som en "uund-

gåelig konsekvens" som begås af "samvittighedsløse smuglere", og ikke på grund af hvordan kystvagten agerer. Selvom alle involverede kender, deres metoder.

Ingen er dømt for hændelsen endnu.

Smuglerne opererer netop på grundlag af EU's og regeringernes flygtningepolitik, som rammer folk, der flygter fra krig og elendighed.

Det er med dødelige konsekvenser, at de lovforslag

og valgflæsk som alle nationale regeringer overbyder hinanden med. Det rammer folk med anden etnisk baggrund hårdt. Det er de samme politikere, der legitimerer de mest magtfulde brancher, der bevidst udnyt-

ter den moderne slavehandel som billig arbejdskraft. Vi ser dem arbejde i store byggeprojekter, industrier, hoteller og i landbrugs- og husdyrvirksomheder.

Menneskesyn

KKE og DKP opfordrer EU's befolkning til at styrke deres solidaritet med ofrene for krige og kapitalistisk udnyttelse, mod racisme og fremmedhad. Vi må ud af EU og dens uretfærdige direktiver der rammer flygtninge og migranter. Krig og udbytning avler flugt.

I 2026 øger Danmark sit flybidsrag til Frontex fra 60 til 120 dage. Forsvarets og politiets patruljebidsdrag forlænges i 12 måneder frem til januar 2027. Helikopterbidrag i op til seks måneder fastholdes. Teknisk udstyr i form af 100 stk. natobservationsmidler. Køretøj med termisk observationsudstyr i op til seks måneder fastholdes.

Flere vil dø.

Kilde: KKE / MSN

Foto: Pixabay

International faglig spalte

Græske arbejdere i solidaritet med USA's befolkning der angribes af ICE

PAME fordømmer mordet, begået af ICE på Alex Jeffrey Pretti, en sygeplejerske på et veteranhospital og et fagforeringsmedlem.

Sådanne forbrydelser er ikke "isolerede hændelser". De er resultatet af en politik, der søger at påtvinge tavshed og frygt, at bryde modstand, at kriminalisere protester og at bagvaske folket som en "fjende".

De forfærdelige billeder af børn helt ned til fem år, der bliver arresteret, af mennesker, der bliver henrettet af politiets skud midt på gaden afslører det sande ansigt af USA, en stat præget af monopoler, vold

og en lovgivning, der tjener profit.

Vi hylder massestrejkerne, organiseret af fagforeninger i Minnesota, med deltagelse af titusindvis af arbejdere, der rejser sig mod terror og ICE's tilstedeværelse. Dette er "værdierne" og "retsstatsprincipet", hos den såkaldte strategiske partner for den vestlige verden, der præsenterer USA som et forbillede for "demokrati" og "sikkerhed".

PAME styrker den fælles kamp mod undertrykkelse, racisme og statsvold. Vi styrker kampen for arbejde og liv med rettigheder, for beskyttelse af migranter og deres familier, for at sætte en stopper for statsterror og for at omstyrte antifolkelig politik.

Kilde: <https://pamehellas.gr/>

300 millioner på gaden i en historisk national strejke i Indien

Strejken blev udskrevet i fællesskab af fagforeninger og landmandsgrupper for at kræve tilbagetrækning af de folkefjendtlige nye arbejdslove og de nyligt underskrevne handelsaftaler med USA og EU.

300 millioner arbejdere, landmænd, studerende og professionelle fra forskellige områder gik torsdag den 12. februar på gaden over hele Indien for at forsvare deres rettigheder og for at fordømme den ultrahøjreorienterede regerings politik i landet.

Parolen er klar: Træk de mange anti-folkelige love tilbage. Sælg ikke Indiens nationale suverænitet til USA eller EU! Hvis Modi-regerin-

gen ikke retter op, vil arbejdere og landmænd fortsætte strejkerne. Communist Party of India (Marxist), Communist Party of India (CPI), Communist Party of India (Marxist-Leninist) bakkede op om strejken.

Havnearbejdere gennemførte aktion i 20 havne

Havnearbejdere på tværs af Middelhavet iscenesatte en koordineret strejke den 6. februar, i mere end 20 havne. Aktionen var rettet mod havne i Grækenland, Tyrkiet, Italien og Baskerlandet for at protestere mod Israels folkemord i Gaza, samt privatisering og militarisering af havneinfrastruktur.

Demonstrationer fandt sted i flere havne, herunder møder i Tyrkiet og i Grækenland, hvor havnearbejdernes bekymring over sikkerhedsforholdene blev drøftet. I Italien fandt der strejker sted på tværs af mere end 12 havne, der involverede havnearbejdere, havneansatte og studerende.

Rapporter fra havne, herunder Trieste, Bari, Ravenna og Genova, udtalte, at havneinfrastruktur blev brugt til at transportere militær eller dobbelt-anvendelsesmaterialer til Israel.

Dockers for Peace

/ HeJa

Arktis er nu frontlinje

■ Fælles overvågning, øvelser og operationer skal føre til "vedvarende" tilstedeværelse for NATO omkring Grønland og resten af Arktis.

"For Nato er Arktis ikke længere en fjern periferi. Det er en frontlinje," siger højtstående militærrådgiver i NATO. Det drejer sig om at skabe en fælles sikkerhed i det høje nord, som kan standse Donald Trumps gentagne krav om at "overtage" Grønland.

Ganske vist forsøgte udenrigsminister Rubio i mere venlige vendinger at nedtone den konflikt på München Sikkerhedskonferencen, og det overbeviste åbenbart de troskyldige politikere om, at NATO ville bestå. Tavshed om USA's talrige overtrædelser, men masser af snak om, hvor farlige Rusland og Kina er. Hvis man ville sikkerhed, ville det enkleste redskab være diplomati, altså at tale og forhandle direkte med Rusland og Kina. Mere interessant var pressens dækning, fordi flere journalister ikke lod sig besnære af slesk tale (og billig portvin).

Nu optræder militariseringen. Det bekræftede NATO-landenes forsvarsministre med operation Arctic Sentry: den arktiske vagtpost. Det fik vores lands krigsminister til at udtrykke: "Jeg er enormt glad for, at det er lykkedes efter et stort pres fra Danmark at få Nato til at tage ejerskab over sikkerheden i Arktis. Det har vi argumen-

Foto: Pixabay

teret for igennem lang tid" (Troels Lund Poulsen).

Arktis under Natos fælles paraply?

I første omgang vil det nye program samle en række øvelser i regionen under NATOs nordatlantiske kommandocentral i Norfolk. Men planen er at opbygge en "vedvarende" tilstedeværelse for alliancen omkring Grønland og i resten af Arktis. Kan atomvåben indgå i tilstedeværelsen? Ja, det viste sig jo tidligere på de amerikanske baser i Grønland.

Målet er at "sikre stabiliteten i et af verdens strategisk vigtigste og miljømæssigt mest udfordrende områder," siger Natos militære øverstkommanderende i Europa, den amerikanske general Alexis Grynkewich. "Det vil

øge Natos styrke og evne til at beskytte vores territorium og sørge for, at Arktis og det høje nord forbliver sikkert".

Mark Rutte hyldede også galskaben: "Det er en virkelig stor ting, det her. Det er aldrig før sket, at vi samler al aktivitet i det arktiske område under samme paraply i Nato".

Isen smelter

Den nye krænkelse af lavspændingsaftalen fra 2008 er den tredje vagtpostmission af denne type. Mens Baltic Sentry og Eastern Sentry er skabt på grund af akutte trusler – den første efter sabotage af kabler og pipelines i Østersøen og den anden som følge af droneangreb – så er der ikke umiddelbart nogen akut trussel at spore i Arktis.

De militære eksperter for-

klarer krænkelsen som en reaktion på en gradvist stigende risiko for russisk og kinesisk indblanding i det arktiske område. Det bliver en større trussel, efterhånden som isen begynder at smelte og åbne nye sejlruiter. Facit: Endnu et klart brud med at betragte Arktis som et sikkerhedsmæssigt lavspændingsområde.

Og hvorfor? "For Nato er Arktis ikke længere en fjern periferi. Det er en frontlinje. Det er ikke en offensiv, men en defensiv satsning. Og det er noget, vi bedst kan gøre sammen som alliance", siger en højtstående militærperson.

USA og det amerikanske militær i hvert fald indenfor NATOs rammer giver udtryk for, at en fælles løsning er vejen frem. Det er også, hvad amerikanske topfolk i NATO

har sagt de seneste dage. Det vil uden tvivl omfatte amerikansk missilforsvar, men planen er nu tilsyneladende, at det skal ske indenfor rammerne af NATO.

Monroe-doktrinen lever

Matthew Whitaker, USA's Nato-ambassadør, udtaler: "Hvis Grønland bliver uafhængigt, får vi et småstatsproblem, hvor Grønland står uden for NATO, og så kan Grønland blive udsat for pres fra vores modstandere, så det skal vi også have styr på".

Som sædvanligt drejer det sig ikke kun om muligvis at annektere Grønland, men ikke mindst at Kina og Rusland ikke må få adgang til mineraler og sjældne jordarter i den grønlandske undergrund.

"Nu går planlægningen i gang. Det er min klare forventning, at vi kommer til at se en plan her fra 2026 og frem, som viser en større tilstedeværelse under NATO-paraplyen. Det er rigtig godt i den sikkerhedspolitiske situation, vi befinder os i," siger Troels Lund Poulsen.

Hvad grønlænderne siger, er aldeles ligegyldigt. De rangerer på linje med folkeslagene i det globale Syd og skal i bedste fald modtage et hold-kæft-bolsje. Undtaget er dog de unge grønlændere, som efter arktisk militærudannelse kan gøre det ud for kanonføde.

NRJ

Hvad kæmper soldaterne for

■ Mens vores veteraner sætter flag for deres døde soldaterkammerater, deres søn eller partner med stor sorg, så åbner Folketinget det endnu ikke helede sår ved at anerkende den fjende, de døde for.

8 flag for de danskere, der mistede livet i Irak. 44 flag for de danske soldater, der mistede livet i Afghanistan. De overlevende kom hjem med psykiske og fysiske skader. Målt per indbygger er det omtrent samme antal døde som USA.

Men hvad skulle de unge dér, spørger de sig selv, efter at Donald Trump i et inter-

view på Fox News fortalte, at USA aldrig har haft brug for Natos soldater, og efter at den danske regering har indledt samarbejde med de afghanske myndigheder, som jo er det selvsamme Talibanstyre, de bekæmpede og døde for.

En af veteranerne udtalte til TV2: "Et samarbejde med Afghanistan og med afghanske myndigheder vil være et samarbejde med Talibanregeringen. – Det er bemærkelsesværdigt, at det bliver kaldt et 'teknisk samarbejde'. Men det er lige præcis en manøvre for at komme udenom det her politisk følsomme

spørgsmål om, hvorvidt man betragter det som anerkendelse."

Dødens profit

Taliban blev selv støttet af vores egen udenrigsminister i en yngre udgave af Lars Løkke Rasmussen, da talibanernes opgave dengang var at forhindre Afghanistan i at blive socialistisk. Irakkrigen, der viste sig at være ulovlig, blev gennemført af Anders Fogh Rasmussen, som senere fik posten i NATO som tak. Begge kan vi uden at bringe foto se for os: Lars klædt ud som mujahedin og Anders med

den røde blodmaling på sit sorte jakkesæt.

Begge krige var meningsløse set fra et menneskeligt perspektiv. Irakkrigen startede i marts 2003, da den amerikanske ledede "koalition af villige" lande med dansk deltagelse angreb Irak. Det kostede ca. 1 mio. dræbte – i kamphandlinger, men også dødsfald, der blev forårsaget af øget lovløshed, forringet infrastruktur, dårligere sygehusvæsen etc.

Det samme kan siges om Afghanistan-krigen, der varede i over 20 år. Bortset fra de dræbte militærfolk var halvde-

len af de civile dødstal kvinder og børn. Danmark brugte i perioden 2002 til 2015 13 milliarder kroner på militære udgifter i Afghanistan.

Hvis soldaterne vil have svar på, hvorfor de var dér, var vinderne våbenindustrien. Våbenindustrien skelner ikke mellem venner eller fjender. Dens forretning er selve krigen, og soldaten er kanonføden.

Du forsvarede intet; du angreb for intet; du kæmpede for en løgn og legaliserede, at pengene til velfærd forvandlede til krigsprofit.

RC

Venezuela

Sårbar uden folkets opbakning

Foto: Pixabay

■ Kampen om Venezuela kan i grove træk reduceres til én lovgivning – Kulbrinteloven. Den regulerede hele Venezuelas olieudvinding, administration, salg og fortjeneste. Loven blev fremsat under præsident Chávez i 2001.

Det var også den lov, som var hovedårsagen til det fejlslagne, USA-støttede statskup den 13. april 2002. Det er præcis tilbagerulningen af selvsamme lov, som Marco Rubio pralede højlydt med i sin tale til senatet i år. En tilbagerulning der er en direkte konsekvens af amerikanernes angreb på Venezuela den 3. januar 2026.

Chávez' oprindelige lov var et forsøg på at øge national suverænitet over Venezuelas olieerigdomme. Chavismen kan historisk forstås som et forsøg på en national-demokratisk revolution, som i processen gik i retningen mod socialisme (men ikke hele vejen dertil).

National kontrol

Loven om kulbrinte betød konkret, at der blev opsat begrænsninger for privat kapital. 51% af alle de joint-venture selskaber, som udvandt og solgte olien, skulle være på statens hænder. Forpligtelsen til at betale royalties til staten blev hævet markant. Loven indebar, at olieindtæg-

ter blev øremærket til sociale programmer, for at bekæmpe fattigdom og forbedre uddannelse og sundhed.

I januar 2026 stemte Venezuelas parlament for en reform af loven, som ser ud til at bane vejen for massiv privatisering. Loven var allerede blevet lempet kraftigt af Maduro-regeringen med en speciallov i 2020.

Den kommende reform ser ud til at gå langt længere, og vil efter alt at dømme give store indrømmelser til de multinationale. Venezuelas parlament skulle førhen godkende kontrakter, nu skal det blot "adviseres". Med andre ord en afgivelse af suverænitet på samtlige punkter.

Derfor var Marco Rubio så tilfreds.

Den borgerlige finansverden fremstiller det som, at Chávez destruerede Venezuelas oliesektor. Men det er ikke korrekt. Selv i årene 2002–2003, hvor den lokale elite forsøgte at vælte regeringen med en arbejdsgiverlockout i oliesektoren, så eksporterede Venezuela over 2 millioner tønner olie om dagen i hele perioden. Det var først langt senere, da Maduro var ved magten og i kølvandet på 2014-krisen, at olieproduktionen kollapsede og nåede et lavpunkt med omkring 0,5 millioner tønner.

Sanktioner

Situationen var da blevet

væsentligt forværret med sanktioner fra USA. Det startede med Obamas dekret i 2015 om, at Venezuela var en "ekstraordinær og usædvanlig trussel" – og blev senere skærpet af Trump, med finansiel blokade i 2017 til et komplet olie-embargo i 2019.

Det er rigtigt, at venezuelanske regeringer – også Chávez – begik fejl ved ikke at ruste sig til kriser og modgang, ved ikke at investere i massiv renovering og vedligeholdelse af det nationale olieselskab. Men propagandaen om, at det var nationalisering af olien, altså Kulbrinteloven, som skulle være grund til kollapset, er fuldkommen forkert.

Forringelse af arbejdsrettigheder

Kulbrinteloven er ikke den eneste lov som blev ændret. Det venezuelanske parlament vedtog igangsættelse af en reform af arbejdsmarkedslovgivningen. En lov fra Chávez-tiden, der oprindeligt gav en lang række forbedringer for arbejdere, fagforeninger og rammevilkår med et moderat, men vigtigt, sæt af rettigheder.

Men ligesom med Kulbrinteloven blev loven tilsidesat i august 2018. Maduro-regeringen indførte en "pakke" med økonomiske tiltag, herunder Memorandum 2792, som de-facto ophævede alle overenskomster i landet, ligesom der blev indført specielle økonomiske frizoner med begrænsede rettigheder for arbejderne. Samtidig indførte Maduro-regeringen direkte angreb og juridiske begrænsninger overfor Venezuelas Kommunistiske Parti, over en årrække, der ellers havde været med i den folkelige og parlamentariske proces fra begyndelsen.

Disse tiltag var med til at udhule den folkelige opbakning. Dette er en stor del af forklaringen på, at man i dag står med en enorm svækket folkelig modstand i kølvandet på USA's kidnapning og luftangreb den 3. januar i år.

/Redaktionen

Cuba vil ikke blive besejret

■ Den amerikanske blokade af Cuba har aldrig blot været en række sanktioner. Bloka-den var navnet på en omfattende angrebsplan, som USA udfører for at undertrykke et folk, der nægter at opgive socialismen gennem bedrag og magt.

USA forbød ikke blot amerikansk-baserede virksomheder at handle med Cuba. En uafhængig og suveræn nation med ret til at handle med andre lande, forhindres. USA truer hele verden med massive sanktioner og toldstraf for at forhindre etableringen af økonomiske, finansielle og kommercielle forbindelser med Cuba. Det koster menne-

skeliv, men for USA betyder dette intet.

Den udøvende ordre, som præsident Trump underskrev den 30. januar i år, tager denne foragtelige strategi til et helt nyt niveau, i forsøget på at vælte Cuba!

Det, vi har været vidne til i de seneste dage, er, i de klareste vendinger, en kamp mellem to systemer. Et kollapset og råddent socialt system i USA som angriber et højt tilgængeligt socialt system på Cuba. Trods utallige mislykkedes forsøg siden revolutionen i 1959, viser USA's desperation. Ingen må bevidne menneskehedenes eneste håb for fremtiden, -socialismens resultater.

Foto: Inge Høgh

Man færdes til fods, på cykel eller på el-køretøjer i byen Bauta i Artemisa-provinsen, da cubanerne ikke har benzin efter USA's aggressive olieblokade.

Cuba har intet at miste

Det cubanske folk står oprejst og kæmper, de mobiliserer alle deres ressourcer for at overleve dette angreb, der kan sammenlignes med folkedrab.

Nu er det tid til at vise, at vi står sammen med Cuba.

Det socialistiske Cuba, bygget af dette hårdtarbejdende og modige folk, har i årevis været en kilde til håb, mod og

moral for arbejdende mennesker over hele verden og også i vores land. Dets historiske ledere og revolutionære skikkelser har inspireret os.

Det cubanske folks modstand, opretholdt af deres beslutsomhed for socialisme, deres kærlighed til deres hjemland og deres krav om uafhængighed, vil ikke være forgæves.

USA og dets allierede, der har tilsluttet sig denne blokade, vil blive holdt ansvarlige for de forbrydelser, de begår mod det cubanske folk. Imperialismen vil uundgåeligt blive besejret. Det cubanske folk vil sejre igen.

/TKP

Solidaritet med Gaza

Foto: Søren Andersen

■ Folkemordet i Gaza har fremkaldt bevægelse over hele verden i protest mod systematisk undertrykkelse af det palæstinensiske folk. Solidaritetsbevægelsen rækker ind i nye bevægelser mod imperialismens magt, der tilsidesætter konventioner og international lov.

De yngre fylder i demonstrationerne, og de går forrest i kampen mod våbenproduktion og våbensalg, mod militarisering af samfundet for klimabeskyttelse og for ytringsfrihed. Det palæstinensiske tørklæde er blevet et symbol på kampen for en anden verden.

"Våbenhvile?"

Våbenhvile mellem Israel og Hamas blev indgået den 10. oktober 25.

71.000 palæstinensere er blevet dræbt i krigen i Gaza. Trods det gennemfører Israel næsten daglige bombninger med droner, jagerfly og tungt artilleri. Der rapporteres om vold og røveri ved grænseovergangen Rafah til Ægypten i den sydlige Gaza-striben, som delvist er blevet åbnet. Rafah er den eneste grænseovergang, der ikke fører ind i Israel, men israelsk militær tillader kun et lille antal mennesker at rejse ind og ud over grænsen.

20.000 mennesker venter på en livreddende lægebehandling i udlandet. Siden starten af Israels krig mod palæstinenserne i Gaza siger sundhedsmyndighederne, at mere end 1.200 patienter er døde, fordi de er nægtet lægebehandling i udlandet. Der er ingen kemoterapi eller strålebehandling tilgængelig i Gaza.

De unge har igen taget palæstinatørklæderne til sig, som protest mod undertrykkelse, krig og terror.

Gaza har den højeste procentdel af børn med amputationer i verden.

Heller ikke den danske regering og Folketinget har været villige til at modtage og behandle syge palæstinensere i Danmark. Derimod fortsætter våbensalg, fordi Israel har ret til "selvforsvar".

Uddannelse

Mens Palæstina kæmper for uddannelse, søger Israel at ødelægge palæstinenserne kulturelle identitet og menneskelige "kapital".

Befolkningen insisterer sammen med lærere, elever og studerende på deres rettig-

heder. Så sent som i sommeren 2025 færdiggjorde unge mennesker deres eksaminer på mobiltelefon. I starten af dette år afsluttede medicin-studerende deres studier i Gaza fra universiteter, der delvist var ødelagte. Intet sted i verden findes unge læger med så megen praktisk erfaring under så ekstreme forhold.

I Gaza er de fleste skoler blevet ødelagt eller beskadiget. UNICEF har sat undervisning i gang for Gazas børn. Omkring 300.000 børn kan i første omgang få mulighed for skolegang. Andre 300.000 børn under 5 år er foruden behov for skolegang ramt af

svære udviklingsforstyrrelser. Gaza havde før krigen et af de højeste niveauer af alfabetisering i verden. Det har for mange palæstinensere været en kilde til stolthed – selv i de værste tider. Uddannelse bliver opfattet som et fremskridt for kommende generationer. I dag er denne "arv" truet.

"Fredsråd"

Gaza forbliver under udenlandsk kontrol. Trump oprettede officielt et "Fredsråd", hvor han selv fungerer som formand på livstid med den endelige beslutningskompetence. Rådets repræsentationskab omfatter Saudi Arabien,

De Forenede Emirater, Tyrkiet og Ungarn. Af personlige medlemmer kan nævnes den tidligere britiske premierminister Toni Blair, USA's udenrigsminister Marco Rubio og Trumps svigersøn Jared Kushner.

Den internationale solidaritetsbevægelse er aktiv, men skal styrkes for at standse Israels og USA's krig og forbrydelser mod det palæstinensiske folk, der insisterer på deres ret til et liv med uddannelse, selvbestemmelse, ligeværdighed og fred – uden folkedrab, etnisk udrensning og tvangsfordrivelse.

HGN

Syrien et farligt kaos

■ Syrien blev trukket ind i en årelang borgerkrig ved hjælp af en international operation, der involverede en bred koalition ledet af USA, Storbritannien, Israel og Tyrkiet. Efterfølgende blev landet overdraget til banden HTS.

Til trods herfor vil Danmark genåbne sin ambassade efter 15 år. Som led i regeringens nye udvisningsreform skal samarbejdet med den

syriske regering styrkes, så det bliver nemmere at kunne sende syrere tilbage.

Det bliver aldrig muligt for Syriens enhed og territoriale integritet at blive sikret af en jihadistisk koalition ledet af en person, som er trænet af britiske og amerikanske efterretningstjenester. Det er nu tydeligt bevist.

Hvad Israel, Storbritannien og USA forstår ved Syri-

ens "territoriale integritet", er skabelsen af en undersåt, der tjener deres egne interesser. Et sådant miljø indeholder uundgåeligt dynamikker af konflikt og fragmentering. Det er kernen i begrebet imperialisisme.

Det viser tydeligt, at Danmark, som giver sin støtte til HTS-administrationen – en organisation, der har samlet jihadistiske fra hele verden og

omfatter mange elementer med ISIS-oprindelse – ikke handler for Syriens enhed og stabilitet, men for at sikre et grundlag til at smide syriske flygtninge tilbage.

Det er kun muligt at sikre Syriens enhed under dette HTS-styre gennem massakrer rettet mod kurdiske, alawitiske og drusiske befolkningsgrupper. Det er vi øjenvidner til.

Syrien er blevet fjernet som en hindring for Israel, landets ressourcer er blevet beslaglagt, og fjendtlighederne er blevet konsolideret ved at engagere alle aktører. Der kæmpes, og det er ikke et sikkert land.

Regeringens ambition er først og fremmest at udvise flere kriminelle syrere og andre dømte udlændinge. Deres fremtidige skæbner kan man kun nødtigt forestille sig. /RC

Hvem gavner det?

Anmeldelse af Kaare Dybvad Bek (2026). *Vi inviterede arbejdskraft – men der kom mennesker*. Gyldendal. 224 sider.

■ Bogens titel er selvindlysende. Arbejdskraft er mennesker. Det lærte vi allerede ved læsningen af god skønlitteratur og politisk-økonomiske analyser i stil med Friedrich Engels' berømte skrift om den arbejdende klasses situation fra 1845 eller Marx' bibel for arbejderklassen: Kapitalen.

Med enkelte undtagelser, hvor Dybvad Bek refererer egne oplevelser, savner den undrende læser et blik på gæstearbejderen, indvandre- ren, flytningen og vedkom- mendes familie som andet og langt mere end et tilskud til samfundsøkonomisk vækst. Altså udbytning af første grad, hvor mennesker reduceres til vedhæng i den kapitalistiske akkumulationsproces.

En relevant tilgang

Bogen er først og fremmest et indspark i den efterhånden omfattende strøm af skrifter

og proklamationer, der legali- serer diskrimination af andre end det oprindelige (påstået) homogene folk. Mennesker, der har boet i Kongeriget i generationer, skal jages på porten (jvf. DFs remigrati- onspolitik = det ekstreme højres løsning på konflikter og modsætninger mellem "os" og "dem"). Et indspark, men alligevel en anderledes bog med væsentlige spørgsmål for venstrekræfterne.

Det var Per Hækkerup (S), der forhandlede med Tito om at invitere 600 ufaglærte jugoslaver til industrien, som manglede lønslaver.

Hverken fagbevægelsen eller datidens politiske ven- stre (SF, DKP og senere VS) klappede begejstret i hænder- ne. Tværtimod påpegede de med rette, at det ville invitere til løndumping og pres på ufaglærte arbejderes lønnin- ger i Danmark. Den side af sagen kæmpede Kaj Buch med i DASf, senere SiD, for at sikre kollektive overenskomster til normal løn. Den anden side glemte man åbenbart: indvan-

derne tog deres familier med sig. Det har Dybvad Bek et klart blik for.

Men til bogens pointer

Først. Det var København, der ramtes af en ny form for boligspekulation. Vestegns- kommunerne (Brøndby, Ishøj m.fl.) fik deres for med anvis- ning til almennyttigt bolig- byggeri og senere udgifter til skole, sundhed og ældrepleje. Jobbene, som danskere ikke længere ønskede, var hårde og nedslidende. Gæstearbejderne hjalp danske ufaglærte til bed- re og mere vellønnede jobs.

Dernæst. Hvilken betyd- ning har udenlandsk arbejds- kraft haft på velstanden? Dyb- vad Bek argumenterer ud fra statistik m.v. for, at udgifterne per udenlandsk medarbejder viste sig at blive større end gevinsten, når bortses fra su- perindvandrerne (højtuddan- nede, toplønnede, der vender hjem inden 10 år pga. den lave forskerskat).

Ergo. Hvem fik så fordel af det, når det blev en byrde for det offentlige? Dels arbejder-

ne fra udlandet selv og dels de firmaer, der beskæftig- de dem. Derfor betvivles ar- bejdsgivernes ofte fremførte krav om flere indvandrere til at dække arbejdskraftmang- len. Hvorfor ikke tiltrække ledige fra nabolande i stedet for Asien? Virksomheder, der ikke var konkurrencedygtige (fænomenet kaldes kreativ destruktion), ville være lukket. De overlevede ved løndump- ning og andre uhyrligheder.

Kommet så vidt kan man forstå bogen som et forsvar for arbejdernes erhvervede rettig- heder.

Væsentligst. Den udenland- ske arbejdskraft undergraver den danske velfærdsstat og tillidskulturen. Her bruges ar- bejdsmigranter og studerende fra Nepal og Bangladesh som eksempel på dårlig løn, ringe arbejdsforhold og manglende overholdelse af sikkerheds- krav. Undervejs gives eksem- pler på svindel med lønsedler, arbejdsgivere, der udbetaler løn efter aftaler til albanske arbejdere, men som tilbage i Albanien må give en del af de-

res løn til arbejdsgiveren eller dennes mafia.

Dybvad Bek bekymrer sig om, hvorvidt vi gentager forti- dens fejl. Derfor afrunder han med at opstille ni principper for bæredygtig arbejdsindvan- dring. Uanset at synspunkter- ne er omstridte, er udgivelsen værd at forholde sig til. Vi vender ikke tilbage til det et- nisk homogene samfund. Det er en naiv forestilling. Lad os i stedet anerkende, at indvan- drere yder værdifulde bidrag til et faktisk multikulturelt samfund.

NRJ

Uligheden stiger

■ Vi er øjenvidner til, at uligheden er stigende overalt i verden. Det viser en nylig rapport fra Oxfam, Dan- mark.

12 milliardærer har nu lige så stor formue som den fattig- ste halvdel af befolkningen i verden. Verdens superrigeste har altså kronede dage med en tilvækst i formuen i 2025 på 2.500 milliarder \$ (svarende til 15.825 milliarder kroner) og en stigning på 81% sam- menlignet med 2020.

Vender vi os til Danmark, er billedet det samme. Ulig- heden er stærkt stigende målt med GINI. Det er et forde- lingsmål, som viser graden af ulighed i indkomstfordelin- gen.

GINI-koefficienten er et tal mellem 0 og 100. Jo tættere på 0, desto mere ligelig fordeling. En gennemsnitlig person i den rigeste top 1 procent har en formue på ca. 44 millioner kroner – mere end 500 gange mere end den gennemsnitlige person fra den fattigste halv-

Foto: Pixabay

del af befolkningen, der har mindre end 88.000 kr.

Den rigeste ene procent ejer 20,5% af den samle- de nettoformue, mens den fattigste halvdel tilsammen ejer 4,1%. Resultatet er, at en mikroskopisk gruppe kon- trollerer en ekstrem stor del af den økonomiske rigdom i Danmark.

At råde over en gigantisk formue handler naturligvis om økonomi, men også om magt. Store økonomiske res- sourcer giver adgang til magt- fulde netværk, finansiering af kampagner og lobbyvirksom- hed m.v., som sikrer politisk indflydelse.

Erfaringen viser, at ulighed i denne størrelsesorden med-

fører risiko for, at demokratiet undermineres. Det skyldes både direkte og indirekte politisk indflydelse og samtidig også, at milliardærerne kontrolle- rer trykte medier såvel som sociale medieplatforme. Det gælder 7 ud af 10 af verdens største medier og 9 ud af 10 af verdens største sociale medie- platforme.

Den højtbesungne og grundlovssikrede ytrings fri- hed er det således så som så med, når trykte og sociale me- diers ejes eller kontrolleres af et par håndfulde milliardærer, hvoraf de fleste ikke ligefrem er kendt for at repræsen- te et progressivt syn. Alene den igangværende kamp mod tech-milliardærerne, som i USA har støttet Trump øko- nomisk og politisk, viser med al ønskelig tydelighed situatio- nens alvor.

Hvad kan der gøres ved det? Mange steder i verden er et ganske enkelt og ligetil krav rejst: beskatning af de superrige. En beskatning på 1% på den rigeste 1% ville her i landet medføre en ekstra indkomst til statskassen på 13 mia. kr. om året. Herhjemme betyder en formue over 20 mio. kr., at man befinder sig i top 1% af formuefordelingen. En formueskat vil ramme en meget lille og særdeles vel- stående gruppe.

NRJ

Japanske plakater og træsnit

Af John Poulsen

■ I 2024 viste Designmuseum Danmark udstillingen ”I krig og kærlighed” med japanske træsnit. Den følges nu op af to udstillinger: ”Japans moderne plakater” og ”Japanske træsnit: Hokusai”.

Plakatkunst

Da Japan efter anden verdenskrig skulle genopbygges, skulle det også ske på det kulturelle område, for det havde været undertrykt og isoleret i længere tid.

På plakatområdet begyndte unge designere at sætte sig ind i vestlig design og lærte af den, men samtidig fik det sin egen individuelle udtryksform. Det kan ses på udstillingen, som omfatter 110 plakater fra midten af 1940'erne og frem til i dag.

Udviklingen i samfundet afspejles også på plakatområdet, hvad der viser sig i den alsidige udvælgelse af plakater, hvor der tages mange temaer op, bl.a. krig og miljø. Der er en del fredsplakater, der beskæftiger sig med Hiroshima og krigen i Vietnam. Fra 1970 og fremefter bliver det i højere

Foto: Andrea Sonne

grad reklamer for virksomheder og mode, der præger plakatkunsten.

Træsnit

I 1850'erne åbnede Japan sig for omverdenen, og japanske træsnit strømmede til Europa og satte sig varige spor i europæisk kunst. En af de mest populære kunstnere var Hokusai (1760–1849), der ikke

mindst er kendt for træsnittet ”Under den store bølge ud for Kanagawa”. Han var meget produktiv og efterlod sig over 30.000 kunstværker. Museet ejer kun en lille del, og nu kan 40 af dem ses.

I 1700- og 1800-tallet blev det mere udbredt at tage på pilgrimsrejser for at opleve berømte landskaber og steder. De, der ikke havde mulighed

for at gøre det, kunne i stedet opleve dem gennem træsnit og ovenikøbet i farver, og da de blev trykt i store oplag, var det muligt at købe dem til en rimelig pris. Hokusai var en af dem, der var særlig god til at indfange landskaberne. Hans mest kendte og populære serie er ”Udsigter til Fuji-bjerget”, som består af 46 træsnit, hvoraf museet ejer 14.

Et af træsnittene skiller sig overraskende ud fra hans øvrige produktion. Det er ”Palæet med tallerkenerne”, der stammer fra serien ”Et hundrede spøgelseshistorier” og med sin surrealisme viser, at han også interesserede sig for overnaturlige kræfter.

Alt i alt to spændende udstillinger, der præsenterer en kultur, som vi ikke kender så meget til.

Designmuseum Danmark.
”Japans moderne plakater” og
”Japanske træsnit: Hokusai”.

Slutter 9. august.

Palæet med tallerkenerne

Litten Hansens erindringsglimt

Af Margit Andersen

■ Da fanden blev gammel, gik han i kloster. Gamle venstrefløjsaktivister skriver i stedet for erindringer. Seneste skud på stammen er Litten Hansen med bogen *En kvinde i bevægelse*, og det må man sige, at hun har været. Såvel i de bevægelser for fred og ligeberettigelse, som havde deres guldalder i 60'erne og 70'erne, som fagligt inden for skuespilsfaget, både foran og bagved scenen.

Litten Hansen kom til verden i 1944 som femte barn i en dyrlægefamilie i Videbæk i Vestjylland. Det blev til otte børn i alt, inden forældrene blev skilt, fordi faderen havde for meget smag for andre damer og de våde varer. Da Litten var 16 år og havde taget en realeksamen, tog hun til København med 500 kroner på lommen og sin dyne under

armen for at klare sig selv. Det begyndte med kontorarbejde og et skrivemaskinekursus og om aftenen studenterkursus og førte hende til, at hun blev skuespiller, instruktør, skuespilchef, folketingsmedlem, formand for Dansk Skuespillerforbund og direktør for Copydan.

I de unge år fik hun også tid til at engagere sig i de mange bevægelser, der var i gang sideløbende eller som afløste hinanden: kampagnen mod atomvåben, Vietnamkrigen, oberstskuppet i Grækenland og Apartheid i Sydafrika. Ofte bestod hendes indsats i kontorarbejde, da hun var rap på tasterne, og undervejs lærte hun at skelne imellem frihedskamp og terror. Desuden blev der også tid til oplevelser som at være på arbejdslejr i Jugoslavien og Cuba.

Først var hun medlem af SF, men gik med i gruppen der

dannede VS, som i 1975 igen kom i folketinget med fire mandater. Her blev hun i et årstid suppleant for Erik Sigsgaard, var kulturordfører og arbejdede meget med ophavsret. Efterhånden opstod der splid i partiet, og det, sammen med mændenes dominans, førte til, at hun meldte sig ud. Det skal tilføjes, at Litten Hansen også tog aktivt del i kvindebevægelsen, herunder Femøleiren, Kvindefestivalen og oprettelsen af Dannerhuset.

I beretningen om skuespillerkarrieren spiller Fiolteatret en stor rolle. Først var hun, endnu en gang, kontordame, så blev hun skuespillerelev. Arne Skovhus var dengang leder, og ifølge Litten Hansen var årsagen til, at han senere fratrådte, at de ansatte for størstedelen efterhånden udgjordes af DKP'ere, som ønskede en kollektiv ledelse, men på det tidspunkt havde hun

selv forladt teatret og arbejdede på forskellige gruppeteatre. Den seneste del af sit arbejdsliv tilbragte hun bag scenen, indtil hun i 2011 sluttede på arbejdsmarkedet.

Erindringsglimt er bogens undertitel, hvad der indikerer, at forfatteren har udvalgt, hvad hun mener kan have interesse for læserne, og hvad hun er interesseret i at delagtiggøre dem i. Det har blandt andet betydet, at alt, hvad der har med DKP og kommunister i det hele taget at gøre, enten er udeladt eller bliver omtalt negativt. F.eks. nævnes der ikke noget om, at hendes første samlever var DKP'er, mens hun var VS'er, og hvad det eventuelt kan have betydet for deres forhold, men det hører selvfølgelig også til privatlivets sfære. I afsnittet om arbejdet i kampagnen mod apartheid, fortæller hun, at den på et tidspunkt fik besøg af en af

de sydafrikanske modstandskæmpere, Ruth First, der havde været fængslet, men nævner ikke med et ord noget om, at denne havde været medstifter af og fortsat var medlem af Sydafrikas Kommunistiske Parti. Det havde været meget relevant i betragtning af, at partiet var en ledende kraft i modstandskampen.

Bortset fra det så giver bogen et godt billede af den politiske og faglige aktivitet i en frodig periode, og den er krydret med humor og anekdoter. Litten Hansen sætter ikke sit lys under en skæppe, men til gengæld skåner hun ikke dem, hun har et horn i siden på. Det kan være ret underholdende, men nærmer sig undertiden det ondsksfulde.

Litten Hansen: *En kvinde i bevægelse. Erindringsglimt* Frydenlund.
154 sider. 230 kroner

Hævn kontra moral

Af Margit Andersen

■ Instruktøren Jafar Panahis film har alle det til fælles, at de indeholder kritik af det iranske styre, hvad der har kostet ham dyrt i form af arbejdsforbud, udrejseforbud og fængselsdomme.

I 2022 blev han indsat til afsoning af en dom på seks år, men efter syv måneder og en sultestrejke blev han i 2023 løsladt. For ufortrødent at fortsætte i samme spor med at kritisere det repressive samfund i en film, hvori flere af personerne er inspireret af hans medfanger. I 2025 blev den tildelt Guldpalmen i Cannes, og den er af Frankrig blevet indstillet til en Oscar.

It Was Just an Accident hedder den meget tilforladeligt, men er en politisk gyser, der ikke bare anklager styret og dets håndlangere, men også behandler den konflikt, der kan opstå mellem hævnøst og moral. Et alment tema, som også er blevet vendt her-tillands i forbindelse med retsopgøret efter besættelsen.

Filmen begynder med, at et ægtepar og deres lille datter på vej hjem i bil en mørk aften kommer til at køre en

hund over. Det medfører en motorskade, men heldigvis i nærheden af et bilværksted, hvor faderen går ind for at låne et stykke værktøj, så han selv i første omgang kan udbedre skaden. Hermed indledes et drama for familien og en lille gruppe mennesker, der får revet op i deres sår og stilles over for et svært valg.

Mekanikeren genkender mandens stemme og den knirkende lyd af hans benprotese. Ikke hans ydre, for han har aldrig set ham, da han havde bind for øjnene under den

tortur, han blev udsat for under en arrestation i forbindelse med en fredelig demonstration. Den følgende dag lykkes det ham at få slået manden bevidstløs for derefter at ville lade ham dø en pinefuld død. Men undervejs gribes han af tvivl om mandens identitet, og han får samlet en lille gruppe mennesker, der også har været under bødlens behandling, for at få bekræftet sin formodning. Problemet er, at ingen af dem har set ham, da de også havde bind for øjnene, men til sidst er der en af dem, der

mener at kunne genkende hans lugt.

De fem, som gruppen består af, har hver deres mening om, hvad der skal ske med ham. Nogle er mere traumatiserede end andre og derfor mere hævnøstige, nogle har eller har haft et personligt forhold til hinanden, og i op-hidselsens hede begynder der også at vælte private skeletter ud af skabene.

Mod hvad man kunne forvente ud fra filmens tema, er den fortalt med masser af absurd humor. Bare sådan noget

som at to af dem, et par, der var ved at få taget bryllupsbilleder, da de blev inddraget i sagen, filmen igennem optræder i det dertil hørende store skrud. Og så da de må ud at skubbe bag på varevognen, som de kører rundt i med den bevidstløse mand, fordi den er løbet tør for benzin. Desuden er der groteske eksempler på, hvordan korruptionen stortrives i landet.

Henimod slutningen, da der skal ske en slags doms-afsigelse, er det imidlertid fuldstændig slut med moralsomhederne. Det er ifølge instruktøren et bevidst træk. Humoren er tilsat for at publikum skal kunne holde den uhyggelige historie ud, mens manglen på samme til sidst er med henblik på, at den skal sætte sig så fast i tilskuernes hoveder, at den bliver ved at rumstere også bagefter.

Det virker åbenbart efter hensigten. Normalt bliver der uroligt i en biograf, så snart rulleteksterne begynder at køre ned over lærredet, men i dette tilfælde var der blikstille, lige til lyset blev tændt.

It Was Just an Accident
Manuskript og instruktion:
Jafar Panahi

Genudgivelse af skandaleroman

Af Margit Andersen

■ En nylig kortlægning af antallet af vore statuer i det offentlige rum af historiske personer viser, at af dem er 484 af mænd og 43 af kvinder.

En af de få kvinder, der har fået æren, er forfatteren Karin Michaëlis (1872–1950), hvis buste siden den 8. marts (ikke en tilfældig dato) 2020 har stået på den plads i Randers, hendes fødeby, der bærer hendes navn. Busten kom til på initiativ af bl.a. Karin Michaëlis Selskabet, som i 2022 i anledning af forfatterens 150-års fødselsdag også stod for et stort arrangement i byen. Samme år blev hun på landsplan udnævnt til Årets Klassiker.

Randers' tilknytning til forfatteren har også givet sig udslag i at Spar Nord fra 2010 til 2022 på Ordets Dag i hendes

navn sponserede en pris på 10.000 kroner til en forfatter med tilknytning til byen. Sidst på listen over æresbevisninger skal nævnes, at hun i 2025 er blevet skrevet ind i kanonen for gymnasieskolens pensum.

Det er godt gået af en (kvindelig) forfatter at holde sig i den grad i live så mange år efter sin død. Det kan blandt andet skyldes, at hendes store forfatterskab, der består af romaner for voksne og børn samt et utal af kronikker og artikler, er skrevet i et tidløst, vitalt og fantasifuldt sprog, og at temaerne stadig er aktuelle. Gennemgående er de præget af kampen for fred og mellemfolkelig forståelse og imod uretfærdighed og undertrykkelse af de svage i samfundet. En af hendes børnebøger er ovenikøbet så fremsynet, at den handler om en klimakatastrofe.

I begyndelsen af 1900-tallet var Karin Michaëlis allerede en anerkendt forfatter her og i udlandet, men i 1910 slog hun for alvor igennem med succes- og skandaleromanen *Den farlige alder*. Succesen kan måles ved, at der inden for de første seks uger blev solgt 500.000 eksemplarer af den i Danmark og Tyskland. Skandalen skyldtes temaet, som var noget, man ikke talte højt om på det tidspunkt.

Romanen består af en blanding af dagbogsnotater og breve skrevet af Elsie Lindtner, der er en smuk og privilegeret kvinde i fyrrerne. Hun er havnet i en slags midtvejskrise, hvor hun må erkende, at hendes liv har bygget på indlært forstillelse, bedrag og selvbedrag. Således også hendes udadtil så harmoniske ægteskab.

Hun tager konsekvensen

og forlader sin mand og en noget yngre ven, som hun er forelsket i, for at flytte til en ø og leve i ensomhed. Helt alene bliver hun nu ikke, for en kokkepige og en stuepige kan man jo ikke undvære. Mod alle principper bliver det også nødvendigt med en gartner, der i al sin grovhed kan vække fornemmelser, der ikke burde kunne vækkes hos en fornuftig, midaldrende kvinde.

Men mennesket er jo et socialt dyr, som i længden ikke trives i ensomhed, og det må Elsie Lindtner erkende. Men da er det imidlertid for sent at vende tilbage, og hun må drage ud i verden med stuepigen som selskab.

I forordet til 2. udgaven, der udkom i 1923, skrev forfatteren: "Mine bøger handler jo næsten udelukkende om kvinder, af den simple og nærliggende grund, at dem forstår

jeg mig på". Og det gjorde hun, men hun forstod sig i det hele taget på meget.

I Danmark blev romanen filmatiseret med Clara Pontoppidan i 1911 og i Tyskland med Asta Nielsen i 1927. Begge film forholder sig meget frit til forlægget og kan ses på www.stumfilm.dk. Kernen i romanen er kvindens rolle i et mandsdomineret samfund, og der stilles spørgsmål om ægteskabets berettigelse og rimeligheden i kravet om monogami inden for dette. Det var uhørt i 1910, men er ikke uaktuelt i dag, hvor Gyl-dendal har genudgivet bogen med moderne retskrivning og Dorrit Willumsens efterskrift i udgaven fra 1987.

Karin Michaëlis:
Den farlige alder
Gyl-dendal.
160 sider. 200 kroner

Kulturliv

Film værd at se

Den nye bølge   Se mod solen
Hind Rajabs stemme   The Secret Agent
It was just an accident

Kong Trump

Præsident Trump blev både overrasket og meget bæret, da han fik besked om, at bestyrelsen for John. F. Kennedy Centret i Washington i fremtiden også skulle bære hans navn. Men det var ikke nogen overraskelse for andre, for Trump havde allerede i februar 2025 fjernet bestyrelsen og indsat en ny med sig selv som formand. Det skete, fordi den gamle bestyrelse, efter hans udsagn, ikke havde MAGA-bevægelsens vision "for en kunstnerisk og kulturel guldalder" og derfor stod i vejen. Der gik ikke lang tid, før medarbejdere sagde op og adskillige kunstnere meddelte, at de ikke længere ville optræde på stedet og ligeledes Washingtons opera.

Nu er det blevet besluttet, at Centret skal lukkes i 2 år, fordi, som det påstås, at det er nedslidt, forfaldent og ødelagt, selv om det blev renoveret i 2019.

Men det er ikke kun Centret, der har fået tilføjet Trumps navn. Det er også sket for Institute of Peace efter beslutning i udenrigsministeriet, måske fordi det er blevet fornærmet over, at Trump ikke fik Nobels Fredspris. Det næste bliver vel, at Library of Congress skal hedde Trump Library of Congress, for her har han også fyret lederen og ansat sin tidligere advokat som chef.

Udstillinger værd at se

Arbejdermuseet: Leif Sylvestre – Friheden flyver. Slutter 2.8.26.
Arken: Kenneth Rasmussen: For helvede mand. Slutter 26.4.
Davids Samling: Rørbye og Bindsbøl. Rejsen til Konstantinopel. Slutter 23.8.

Designmuseum Danmark: Japans moderne plakater og japan-ske træsnit af Hokusai. Slutter 9. 8.

Fr.havns Kunstmuseum: Q for Corner. Slutter 10.4.

Fåborg Museum: Plantefeber – Verden i vindueskarmen. Slutter 6.9.

Glyptoteket: Palmyra udstilling. Permanent.

Hirschsprung: Hanna Hirsch Pauli – Kunsten at være fri. Slutter 16.8.

Holstebro Kunstmuseum: Sfærisk – Kirsten Klein 80 år. Slutter 30.8.

Johannes Larsen Museet: En dag på stranden. Slutter 3.5.

Kastrupgård: Den grafiske samling. Slutter 7.6.

Kunsten, Ålborg: Vilhelm Lundstrøm. Slutter 12.4.

Kunstmuseum Brandts: Cathie Pilkington. Rag and bone. Slutter 6.4.26.

Kunstmuseum Brandts: Overtaci – Jeg begyndte som sommerfugl. Slutter 1.3.26.

Kunstmuseum Brandts: Rosa sejl. Svensk modernisme fra Moderna Museet. Slutter 16.8.

Københavns Museum: Julia Rønnow og Julie Boserup. København i lys og skygge. Slutter 16.8.

Museet for religiøs Kunst: Den kulørte melankoli. Knud Odde og Rouault. Slutter 14.6.

Odsherreds Kunstmuseum: Ind i mørket – mørkemalere og landskabets lys. Slutter 12.4.

Ordstrupgård: Café Society. Kunst og fællesskaber i Paris, 1865-1914. Slutter 31.5.

Ribe Kunstmuseum: Jens Juel. Under huden. Slutter 25.5.

Skagens Museum: Hos mig – Skagensmaleren Viggo Johansen. Slutter 6.4.26.

Statens Museum for Kunst: Anna Thommesen – Vævninger. Slutter 16.8.

Sorø Kunstmuseum: Ebba Carstensen – At se ud af hovedet. Slutter 14.6.

Vendsyssel Kunstmuseum: Vibeke Mencke Nielsen: En streg i sandet. Slutter 25.5.

Øregård: Dansk Art Deco. Den danske modernisme. Slutter 30.8.

ANNONCER

Kære Karin – superaktivisten

Stort tillykke med de 80 år, vi nyder din omsorg for føde og drikke, samt din indsats på kontoret.

Ønskes du af tirsdays- og onsdagsholdet

Kære Lilli

Redaktionen på KOMMUNIST ønsker dig god bedring og snarligt forår.

Gode dejlige kammerat

Karin Brodersen

Tillykke med de 80 år

Vi ses i kampen mod

uretten og kapitalen

Berit og Lars

DKP Amager afdeling

Kære Karin

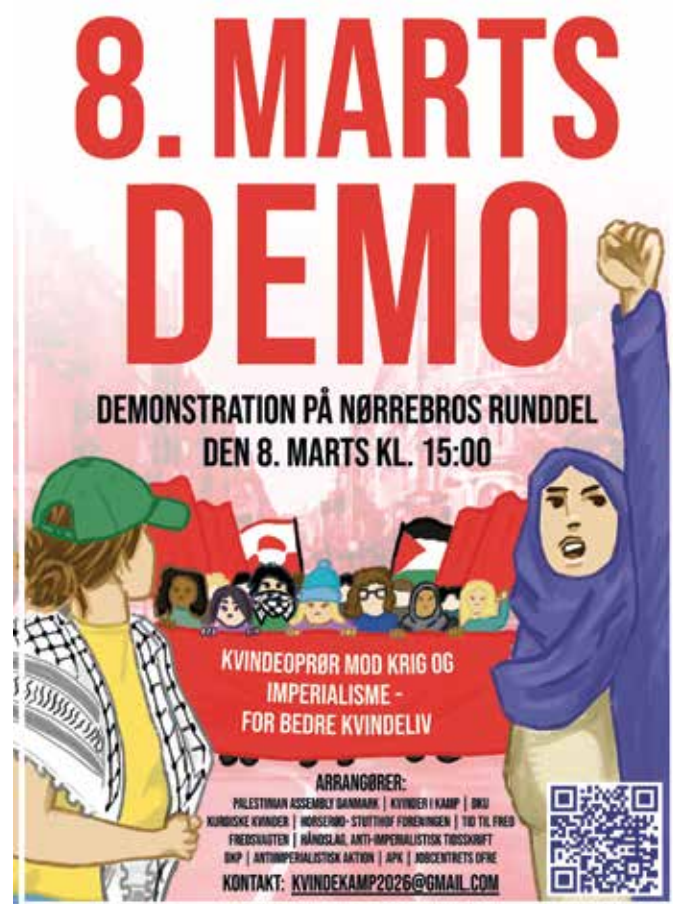
Tillykke med de 80 år

Altid hjælpsom og aktiv

God vind fremover

Kammeraterne i
Ama'r afdeling

Tegn abonnement på bladet

KOMMUNIST

1 år	400 kr.
1/2 år	210 kr.

Skriv til kommunist@kommunisterne.dk, hvis du ønsker abonnement på KOMMUNIST – bladet, der altid står på de svages og de kæmpendes side.

Giv besked på ovenstående mail-adresse, hvis du ikke ønsker det trykte blad tilsendt, – så sender vi dig en PDF-fil i stedet.

KOMMUNIST udkommer ti gange om året.

Når historien burde vise vejen

Anmeldelse
af Martin Minka Jensen

■ Med bogen *Cheminova 1938-1953. Danmarks største forurener* leverer historikeren Jørgen Burchardt en veldokumenteret gennemgang af den kemiske industrivirksomhed Cheminova, dens opbygning og udvikling gennem årene. Det er ikke blot en virksomhedshistorie, men en analyse af et system, hvor økonomisk vækst og nationale interesser systematisk blev prioriteret over miljø og sundhed.

Bogen følger Cheminovas etablering i 1938 og den efterfølgende produktion af pesticider, herunder DDT og Parathion.

Allerede tidligt var der viden om giftighed og risiko. Alligevel blev produktionen udvidet. Forureningen ved Harbøre Tange og det senere så kendte affaldsdepot ved Høfde 42, står i dag som

konkrete spor af beslutninger truffet i en tid, hvor eksportindtægter og arbejdspladser vejede tungere end langsigtet miljøbeskyttelse.

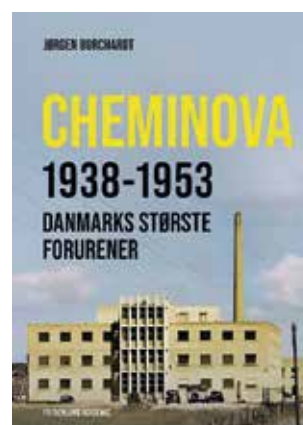
Burchardts styrke er dokumentationen. Arkivmateriale viser, hvordan myndigheder, forskere og virksomhedsledelse indgik i et tæt samspil. Reguleringen var ikke fraværende, men den var gradvis, pragmatisk og ofte reaktiv. Når problemerne blev åbenlyse, blev reglerne justeret. Men sjældent så grundlæggende, at de udfordrede selve forretningsmodellen.

Her rækker bogen ud over det historiske. Den rejser et strukturelt spørgsmål: Kan et økonomisk system, hvor forøgelse af profitten er det primære incitament, effektivt prioritere miljøhensyn? Cheminova-sagen indikerer, at regulering under kapitalistiske markedsvilkår ofte bliver kompromisets kunst.

Man strammer lidt, justerer lidt, men kun så længe det ikke truer konkurrenceevne og afkast.

Denne dynamik genkendes i nutidens klima- og kemikaliedebatter. Der tales om grøn omstilling, egenkontrol og bæredygtighedsstrategier. Men så længe incitamentstrukturen belønner kortsigtet profit højere end økologisk stabilitet, vil ændringerne være for kortsigtede. Halvhjertede forbedringer frem for systemisk omlægning. Det ser stadig vi i dag omkring NOVO Nordisk, Svineproduktionen, Nordic Waste, Grindstedværket og så videre, og ikke mindst hvordan miljøministeriet reagerer.

Cheminova 1938-1953 er derfor ikke kun et historisk værk. Det er en case i politisk økonomi. Den viser, hvordan ansvar kan fragmenteres mellem virksomhed, stat og eksperter, og hvordan ingen

i sidste ende påtager sig det fulde ansvar for de langsigtede konsekvenser.

Burchardts bog minder os om, at miljø skader sjældent, opstår i et tomrum. De er resultatet af prioriteringer. Og så længe profitlogikken sætter rammen, vil miljøhensyn ofte komme i anden række med regningen placeret hos kommende generationer. Bogen udkommer perfekt i et valgår, – så er det op til NGO-organisationer og vælgere at stille politikerne til ansvar.

Fra notesblokken

v. Hardy Bengtsen

Chikane i forsvaret

En italiensk officer har fået en to-måneders betinget dom for at have kaldt de værnepligtige for ludere, bastarder og alfonser. Danske officerer vil nok undre sig over dommen. For en ny undersøgelse fra Forsvarsministeriet viser, at den slags chikane er hverdagskost i det danske forsvar. 46,3 pct. af kvindelige værnepligtige har oplevet seksuel chikane det seneste år. For mandlige værnepligtige er tallet 16,6 pct.

Stemmer med fødderne

Ifølge den ukrainske forsvarsminister Mykhailo Fiodorov er 200.000 soldater deserteret og over to millioner indkaldte udeblevet. Flere og flere unge mænd forlader landet, blandt andet til Danmark, for at undgå militærtjeneste.

85 sekunder igen

Dommedag er rykket tættere på. Det mener en række fremtrædende atomeksperter der står bag Dommedagsuret. Den 27. januar blev viserne rykket flere sekunder frem, så de nu er 85 sekunder fra midnat, som symboliserer dommedag.

Det er konflikterne i Ukraine og Mellemøsten samt kunstig intelligens rolle i spredningen af misinformation, der får eksperterne til at advare om at vi aldrig tidligere har været så tæt på at ødelægge verden.

Da Dommedagsuret blev stillet første gang i 1947, stod det på 7 minutter i dommedag. Organisationen bag uret blev stiftet i 1945 af Albert Einstein og atombombens far Robert Oppenheimer.

Draget af USA

“Det er et samfund, der har skabt enorme muligheder og frihed. Mange af de ideer, der er i den amerikanske forfatning, har været grundlæggende for det liberale demokrati, som vi har”. Det siger Enhedslistens politiske ordfører Pelle Dragsted til Berlingeren, hvor han indrømmer, at han er meget draget af USA.

Kirkerøvere

Den økonomiske krise rammer på mange forskellige måder. I Frankrig stjal tyve for nylig et alter fra en kirke i Marseille.

Verden står overfor en kæmpe atomtrussel

■ I 2010 satte New START (ikke spredningsaftalen) loft over antallet af de strategiske atomspræghoveder og affyringsramper, der kunne udstationeres, og etablerede overvågningsmekanismer for både russiske og amerikanske arsenaler.

Den var oprindeligt sat til at udløbe i 2021, men den-

gang blev den forlænget med fem år. Rusland suspendede traktatens verifikationsmekanismer i 2023 med henvisning til det ukrainske angreb på Ruslands nukleare anlæg. De anklagede Vesten for aktivt at være involveret.

Selvom Rusland gentagne gange havde advaret om farerne ved at lade traktaten

udløbe, fordi, som den tidligere russiske præsident Dmitrij Medvedev, der underskrev den oprindelige traktat, udtalte, at “verden kunne gå ind i en farlig ny fase af usikkerhed”, hvis aftalen udløb, og forudsagde, at den globale atomklub sandsynligvis vil vokse.

I dette tomrum af manglende traktat er alt nu åbent. De største europæiske lande snakker lige nu om at accelerere en atomoprustning i Europa. Det modsatte af traktatens hensigt nemlig, atomvåbenbegrænsning.

USA og Rusland har ingen interesse i at udvide “klubben” af atommagter. Derfor er de også nu gået i gang med at genforhandle traktaten.

Men som vicepræsident Vance udtalte i et interview med journalister fra Aserbajdsjan i februar, at traktaten vil være anderledes end den tidligere version. “Det vil ændre sig i forhold til, hvor vi er i dag, og det er en del af forhandlingerne, vi fører med russerne”.

At forhindre spredning af atomvåben forbliver en kerneprioritet for den amerikanske præsident Donald Trumps administration, sagde Vance, og at “flere regimer over hele verden, der får atomvåben” er det “værste, der kan ske” for det amerikanske folk. Imens venter verdens befolkninger med stor bekymring.

RC

Kunstnersammenslutningen Maj 93 udstiller igen i Helligåndshuset

6. til 15. marts hver dag kl. 10-18.

Fernisering findes sted torsdag den 5. marts kl. 16-19.

Der er musik og lodtrækning lørdag 7/3 kl.15.00

Udstillere i år: Bodil Høyer, Christine Scherfig, Elna Christiansen, Eva Nedergaard, Lena Bidstrup, Lene Stevns Jensen, Michael Ernst Pedersen, Per Frederiksen, Peter Saas, Ulla Hedegaard. Mindeophængning for Susanne Rubin.

København i lys & skygge

Af John Poulsen

■ Da fotografen Julie Rønnow (f. 1932) fødte en datter i 1962, fik hun foræret et kamera og begyndte at fotografere sin datter, og senere, når hun gik rundt i København, indfangede hun motiver fra byen, ikke mindst fra Christianshavn, hvor hun har boet siden 1966.

I løbet af mere end 40 år blev det til over 4.000 sort-hvide billeder. 84 af dem fra 60'erne, 70'erne og 80'erne er nu med på Københavns Museums udstilling "København i lys og skygge", der er inddelt i 3 temaer: Baggård, Beton og Havnen.

Sammen med Julie Rønnow udstiller billedkunstneren Julie Boserup (f. 1976) tre værker inspireret af Rønnows fotografier.

Rønnow har ingen uddannelse som fotograf, men lærte gennem læsning og praksis teknikken at kende, og det viste sig hurtigt, at hun havde evnen til at finde de rette motiver.

Hun tager mange temaer op, og har et særligt øje for børn, som dukker op på mange fotografier. En del af dem er gennem årene blevet vist på en række gruppeudstillinger, hvor børn var i centrum, bl.a. "Københavnerbørn 1900-1980" i 1982 på Københavns Bymuseum.

Fotografierne lukker os ind i usle og beskidte baggårde, som heldigvis ikke findes længere, men vi bliver også præsenteret for det nye betonbyggeri. Nogle af de historiske fotos viser bygninger og arbejdspladser, som ikke længere eksisterer, det drejer sig også om billeder fra Københavns havn.

I 2020 udgav "Christianshavns lokalhistoriske forening og arkiv" bogen "Tidsbilleder fra Christianshavn" med fotografier af Julie Rønnow, og en række af dem blev udstillet i

Vagthuset, hvor foreningen har til huse.

Tidligere har Københavns Bymuseum, hvor hun i 12 år var ansat som freelance fotograf, trykt de to små hæfter "Fra havnefronten" og "Vesterbro" i forbindelse med udstillinger i henholdsvis 1978 og 1987.

På Julie Rønnow – Billedsamling – kbh-billeder.dk kan man finde over 1.000 af hendes fotografier og på www.chrarkiv.dk motiver fra Christianshavn.

*Københavns Museum:
København i lys & skygge.
Julie Rønnow og Julie Boserup*

Slutter 16.8.

Baggård. Nansensgade. 1977.

Havnen. Coasteren Svend Dammann. Islands Brygge 1978.

Bag Stærekassen. Hvad er et hjem uden bolig. 1973.

Baggård Westend. 1973.

Beton. Vor Frelser Kirke. 1977.